

Salgótarján Megyei Jogú Város
Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája
2021-2027

Stratégiai munkarész

Egyeztetési munkaváltozat

Megrendelő: Salgótarján MJV Önkormányzata

2021. december

Tartalom

3. Stratégiai munkarész	3
3.1. Forgatókönyv elemzés	3
3.2. Jövőkép	14
3.3. A stratégia célrendszere	16
3.3.1. A részcélok és a tervezési dimenziók összefüggése városi szinten	20
3.3.2. A részcélok várostérségi leképeződés	23
3.3.3. A részcélok városrészi leképeződése	25
3.4. A reziliens város a stratégiai célrendszerben	28
3.4.1. Prosperáló város	29
3.4.2. Zöldülő város	30
3.4.3. Digitális város	30
3.4.4. Megtartó város	31
3.4.5. Kiszolgáló város	32
3.5. A stratégia összhangja más stratégiákkal	34
3.5.1. Illeszkedés az Európai Unió 2021-2027-es időszakra szóló stratégiájához	34
3.5.2. Illeszkedés a nemzeti stratégiákhoz	35
3.5.3. Illeszkedés Nógrád Megye Területfejlesztési Programjához	38
3.5.4. Illeszkedés a városi ágazati programokkal, stratégiákkal	41

3. Stratégiai munkarész

A stratégiai fejezet dinamikus keretként működik és támogatja a város jövőképeinek és célrendszerének meghatározását és szükség esetén felülvizsgálatát, kiigazítását.

A helyzetértékelő munkarészt záró alfejezet számba vette azokat a külső kockázati tényezőket és lehetőségeket, melyekre a város részben tud intézkedéseket hozni, nagyrészt azonban azok bekövetkezése azon túlmutató folyamatoktól és azok externális hatásaitól függ. A városi fejlődés lehetőséghalmaza két fő tényezőtől függ: - belső erőforrások, helyi sajátosságok; és - a külső feltételrendszer. Ezen tényezők figyelembevételével két forgatókönyv (standard és adaptív) kidolgozása valósul meg, ahol az adaptív forgatókönyv része egy változásmenedzsmentet is magában foglaló fejlesztési megközelítés. Az adaptív forgatókönyvben a tematikus célrendszer és az öt tervezési dimenzió összefüggései bemutatásra kerülnek, melyek összességében meghatározzák, hogy a város mennyire tud rugalmas és adaptív módon reagálni a külső környezeti impulzusokra, vagyis mennyire reziliens.

3.1. Forgatókönyv elemzés

III.1-1. táblázat: A külső hatások és a vizsgálandó kockázati tényezők

<i>Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként</i>	<i>Vizsgálandó kockázati tényezők</i>
Prosperáló város	
Térségi gazdasági és innovációs környezetet érintő kockázatok	A város gazdasági struktúrája kedvezőtlen marad
	A város barnamezős területeinek a forgalomképtelensége, kihasználatlansága
	A magán befektetések elmaradása, elhalasztása, másik térségbe irányulása
	A vállalkozói, fejlesztési együttműködések nem jönnek létre, nincs helyi vállalkozói ökoszisztéma
A humán erőforrás keresleti és kínálati feltételeinek megváltozásának kockázatai	A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzetek és külföld által
	Minőségi és mennyiségi problémák a munkaerőutánpótlás tekintetében
	Munkaintenzív beruházások elmaradása
Humán infrastruktúra és szolgáltatás kockázatai	Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható
	A KKV szektor alacsony infokommunikációs és számítástechnikai érettsége
Önkormányzat gazdálkodásában rejlő kockázat	Az önkormányzat kevés fejlesztési forrást, magántőkét tud a gazdaság fejlesztésére bevonni
Zöldülő város	
	A természeti ökoszisztémák károsodása

Környezet- és természetvédelem elhanyagolásából fakadó kockázatok	Zöldmezős beruházások előtérbe kerülése a barnamezős területek újra hasznosításával szemben
	A szabályozási környezet változása (jogsabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb fenntarthatósági körülményeket teremt
Zöld hálózatok és klímaváltozás kockázatai	Növekvő beépítettség, nő a burkolt felületek aránya
	A hagyományos erdőterületek helyét nyaralók és lakóházak foglalják el
	A városi zöld menetrend nem tud lépést tartani a kihívásokkal és a globális zöldülési folyamatokkal
	A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen, fenntarthatatlan folyamatokat indít el helyben
Közműrendszerek és energiagazdálkodás kockázatai	Az erdőterületek beépítésével a terület csapadékvíz és szennyvíz elvezetési problémái előtérbe kerülnek
	A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben, nem kellő mértékben történik
	Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe
Fenntartható közösségi közlekedés kialakításának elmaradásából eredő kockázat	A helyi közlekedésben nem a fenntartható közösségi közlekedési módok kerülnek előtérbe
Digitális város	
Lakosság alacsony digitális kompetenciájából fakadó kockázatok	A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása
	A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása
Gazdasági szervezetek digitális lemaradása okozta kockázatok	A város vállalatainak digitális lemaradása
	A digitális innovációk elkerülik a térséget
	A vállalatok szűkkörű nyitottsága az Ipar 4.0-típusú fejlesztések iránt
Humán közszolgáltatások lassú digitalizációjának kockázata	A digitális szolgáltatások lassú ütemben jelennek meg
Közlekedés, közművek lassú digitalizációjának kockázata	A köz- és közműszolgáltatások terén elmaradnak a digitalizációs beruházások
Környezet- és természetvédelemben alkalmazható digitális megoldások elmaradásának kockázata	A környezet- és természetvédelem terén elmarad a digitális megoldások alkalmazása
Megtartó város	
Társadalmi kockázatok	Növekvő elvándorlás, csökkenő népességszám
	Nyugdíj előtt állók számának növekedése, az előregedés folytatódása
	Foglalkoztatottak nélküli háztartások növekvő aránya
	Az előregedő társadalom miatt az egészségügyi és szociális intézményekre nehezedő nyomás nő

	A klímaváltozás – különösen a hőségnapok számának növekedése – negatívan hat az előregedő lakosság egészségi állapotára
Esélyegyenlőség hiányából fakadó kockázatok	Szegregálódó településrészek számának növekedése
	Szegregátumokban élő népesség arányának növekedése
	A degradálódott, szlömösödött területek leszakadása tovább nő
	Társadalmi polarizáció növekedése
Kiszolgáló város	
Településfejlesztési és –rendezési tervek összefüggéseinek kockázata	A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése nem tud megfelelő ütemben haladni
Táji és természeti adottságok nem megfelelő használatából fakadó kockázatok	Intenzívebb, tájképi szempontból kevésbé értékes területhasználat kialakulása
	Zöldmezős beruházások előtérbe kerülése
	Külterületi bányák, lerakótelepek rendezetlensége
Zöldfelületi rendszer elhanyagolásának kockázata	Zöldterületi fejlesztések elmaradása
Területhasználat és épített környezet elhanyagolásából, városi hősziget-hatás erősödéséből fakadó kockázatok	Az épületfelújítások és korszerűsítések elmaradásával az épített környezet egyre inkább degradálódik
	Zöldterületi fejlesztések elmaradása
	Barnamezős és alulhasznosított területek kihasználatlansága
Közlekedés, közműhálózat nem helyi viszonyoknak megfelelő fejlesztéséből fakadó kockázatok	A domborzati és településhálózati adottságok miatt sok a hiányzó kapcsolat az úthálózatban és a közösségi közlekedési hálózatban.
	A közösségi közlekedés (különösen a vasút) nem nyújt versenyképes alternatívát, ezért magas a gépjárműhasználók aránya, ami környezeti károkat okoz.
	A zártkertek és az erdőterületek beépítésével a terület csapadékvíz és szennyvíz elvezetési problémái előtérbe kerülnek

Prosperáló város

Salgótarjánnak, mint prosperáló városnak több kockázattal is szembe kell néznie, melyek a gazdaság versenyképességét, a külső hatások adaptív kezelését, erőforrások biztosítását érinti:

- Salgótarjánban 2018-ban a regisztrált vállalkozások száma 4160 db volt, ami az elmúlt évek adataihoz képest csökkenő tendenciát mutat. A vállalkozások sűrűségének értéke (116 db/ezer fő) nem éri el az országos átlagot (176 db/ezer fő). A vállalatok gazdasági erejét jól szemlélteti az a tény, hogy az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték 2015-ben is csupán az országos átlag 23,45%-nak felelt meg. Ezzel összevethető az egy lakosra jutó jegyzett tőke, ami az említett esztendőben 362 900 Ft-nak felelt meg, szemben az országos átlaggal, amely 2015-ben 1 537 700 Ft volt. A trendek folytatása jelentős kockázatokat hordoz magában a jövőre nézve. A gazdaság kedvezőtlen struktúrájának fennmaradása, a befektetések, fejlesztések

elmaradása, az ösztönző gazdasági ökoszisztéma hiánya még a város fejlődése mellett is fokozódó lemaradást okoz a többi településhez képest.

- Salgótarján zöldmezős fejlesztési területei a város földrajzi adottságai miatt korlátozottan állnak rendelkezésre. Ezzel szemben a város jelentős elhanyagolt barnamezős ipari területtel rendelkezik, melyek egy kisebb része városi funkciók kialakítására alkalmas, de jelentős része ipari, gazdasági fejlesztési területként hasznosítható. Ezeknek a területeknek a termelésbe történő bevonása azonban csak rekultivációjuk után valósulhat meg. Ezen a területen jelentős elmaradás tapasztalható. A Modern Városok Program keretében 2017-ben a Kormány határozatban döntött a város barnamezős területeinek felszámolásáról és ipari parki hasznosításáról, de ez még egy érintett területen sem történt meg.
- A korábbi fejezetekben bemutatott népességváltozási adatok negatív tendenciát mutatnak, és a trend alapján alapos a kockázata, hogy Salgótarján lakossága 2027-re 30 000 fő alá csökken. Az elvándorlás tényét súlyosbítja, hogy főleg a munkaképes korú, magasan képzett réteg hagyja itt a várost.

Zöldülő város

A klímaváltozás hatásainak begyűrzéséből, a hatékonyabb, környezetbarát energiagazdálkodásra, energiatermelésre történő átállásból és a közlekedés és hulladékgazdálkodás környezetterheléséből fakadó kockázatok egyre nagyobb szerepet fognak kapni minden település, így Salgótarján esetében is.

- A klímaváltozásban rejlő legnagyobb kockázat, hogy bár vannak jó példák, de minden településnek saját védekezési, alkalmazkodási stratégiát kell kialakítania, amelynek kellően rugalmasnak is kell lennie, hogy a folyamatosan változó viszonyokra gyorsan tudjon reagálni. A helyi klímastratégia kidolgozása folyamatban van, de az csak akkor fejtheti ki hatását, ha az abban foglaltak beépülnek a város mindennapjaiba, és a városi élet különböző szereplői szemléletükben is elsajátítják a klímatudatos hozzáállást.
- Az elmúlt években az önkormányzati épületek jelentős része esett át energiahatékonysági fejlesztésen és a jövőben további fejlesztések megvalósítása a cél. A lakótelepek, ipari technológiával épített épületei azonban még elavult energetikai mutatókkal rendelkeznek. A jövőben egyre növekvő kockázatot jelent, hogy a leromló állapotban lévő, kedvezőtlen energetikai mutatókkal rendelkező ingatlanállomány nem nyújt megfelelő lakhatási körülményeket a benne élők számára.
- A város közlekedési és parkolási problémái megoldhatatlanok a helyi tömegközlekedés színvonala növelésének elmaradása miatt. Jelenleg a város lakói számára a helyi buszközlekedés nem jelenti a gépkocsihasználat alternatíváját. A fenntartható tömegközlekedés az utasbarát üzemeltetés mellett környezetbarát, elektromos buszok beüzemelését kell, hogy jelentse. Ezek elmaradása jelentős kockázatot jelent a város közlekedési infrastruktúrájában bekövetkező nehezen visszafordítható károknak.

Digitális város

A digitalizáció területén végbemenő egyre gyorsuló fejlődés teljes mértékben átalakítja a települések valamennyi szereplőjének működését. A digitalizációban történő lemaradás magában rejti a város lemaradásának kockázatát.

- A munkaerőpiacon megjelenő szereplők nem elégséges digitális kompetenciája növelheti a betöltetlen álláshelyek számát
- A közszolgáltatók és az önkormányzat digitális megoldások bevezetésével növelheti az ügyfelek komfortérzetét, az ügyintézés hatékonyságát és a rendelkezésre álló adatmennyiséget.
- A digitalizáció terén az Önkormányzatnak élen kell járnia. Mivel ez egy új fejlesztési terület, itt még van lehetőség, hogy versenyben maradjon és ne évek múlva kelljen próbálkozni a hátrányának ledolgozásával.

Megtartó város

Salgótarján esetében a megtartó város dimenzióknak kiemelt figyelmet kell kapnia, ugyanis ezen a téren az elmúlt évtizedekben főleg negatív hatások érvényesültek. A trend folytatása jelentős kockázatot jelent a város jövőjének alakulása szempontjából.

- A demográfiai mutatók kedvezőtlen képet mutatnak, ezeknek a trendeknek a folytatása kiemelt kockázati tényezőként jelentkezik.
- Kockázatot jelent, hogy a lakosság szám csökkenésével párhuzamosan növekszik a szegregátumokban élők aránya.

Kiszolgáló város

A fenntartható területhasználat, az épített és művi környezet, a városi zöldfelületek és természeti ökoszisztéma fejlesztése csak egymást erősítve valósítható meg eredményesen.

- Az épített környezet és a zöldfelületek fejlesztésének elmaradása, vagy azok nem összhangban történő fejlesztése ronthatja a városi életminőséget.
- A leromló városkép negatív hatással van a városban maradó, vagy letelepedő magasan képzett munkaerő létszámra is.
- A közösségi közlekedés színvonalának javítása nagy mértékben javíthatja a jelenleg a város közlekedésében és parkolási viszonyaiban tapasztalható negatívumokat.

Kitettségi mátrix

III.1-2. táblázat: A kitettségi mátrix szerkezete

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
A város gazdasági struktúrája kedvezőtlen marad	5	5	5
A város barnamezős területeinek a forgalomképtelensége, kihasználatlansága	4	5	3
A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzetek és külföld által	5	5	5
Az önkormányzat kevés fejlesztési forrást, magántőkét tud a gazdaság fejlesztésére bevonni	3	5	5
Zöldmezős beruházások előtérbe kerülése a barnamezős területek újra hasznosításával szemben	2	2	2
A városi zöld menetrend nem tud lépést tartani a kihívásokkal és a globális zöldülési folyamatokkal	3	3	5

A globális klímaváltozás begyűrzése kedvezőtlen, fenntarthatatlan folyamatokat indít el helyben	4	3	5
Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe	4	3	3
A helyi közlekedésben nem a fenntartható közösségi közlekedési módok kerülnek előtérbe	4	4	4
A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása	4	2	4
A digitális szolgáltatások lassú ütemben jelennek meg	3	3	3
A köz- és közműszolgáltatások terén elmaradnak a digitalizációs beruházások	3	3	4
Növekvő elvándorlás, csökkenő népességszám	5	5	5
Nyugdíj előtt állók számának növekedése, az előregedés folytatódása	3	4	3

Szegregátumokban élő népesség arányának növekedése	4	3	3
A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése nem tud megfelelő ütemben haladni	4	3	4
Zöldterületi fejlesztések elmaradása	3	3	4
Az épületfelújítások és korszerűsítések elmaradásával az épített környezet egyre inkább degradálódik	4	4	4

Felkészültségi mátrix

III.1.3. táblázat: Városi felkészültségi mátrix szerkezete

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	Milyen a város adaptációs képessége? (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak)	Milyen a város transzformációs képessége? (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
A város gazdasági struktúrája kedvezőtlen marad	2	2	2
A város barnamezős területeinek a forgalomképtelensége, kihasználatlansága	2	3	4
A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzetek és külföld által	2	2	2
Az önkormányzat kevés fejlesztési forrást, magántőkét tud a gazdaság fejlesztésére bevonni	2	5	3
A városi zöld menetrend nem tud lépést tartani a kihívásokkal és a globális zöldülési folyamatokkal	4	3	3

A globális klímaváltozás begyűrzése kedvezőtlen, fenntarthatatlan folyamatokat indít el helyben	3	3	3
Az energiatudatosság nem épül be a helyi szereplők működésébe	3	4	4
A helyi közlekedésben nem a fenntartható közösségi közlekedési módok kerülnek előtérbe	2	4	3
A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása	3	4	4
A köz- és közműszolgáltatások terén elmaradnak a digitalizációs beruházások	3	4	4
Növekvő elvándorlás, csökkenő népességszám	2	2	2
Nyugdíj előtt állók számának növekedése, az előregedés folytatódása	2	2	2
Szegregátumokban élő népesség arányának növekedése	2	4	4

A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése nem tud megfelelő ütemben haladni	2	2	3
Zöldterületi fejlesztések elmaradása	3	3	3
Az épületfelújítások és korszerűsítések elmaradásával az épített környezet egyre inkább degradálódik	3	3	3

3.2. Jövőkép

Salgótarján 2035-re megfogalmazott jövőképe egy olyan vonzó középváros kialakulásával számol, mely megerősödve töltheti be a megye gazdasági és kulturális központi funkcióját, emellett erősíti szerepét a főváros körüli, közép-magyarországi, rohamosan fejlődő városias térségben.

A stratégiában lefektetettek megvalósulása a lentebb kifejtett jövőkép elérését vetíti előre, mellyel elérhető Salgótarján és térségének régóta várt felzárkózása. Ennek érdekében stratégiai célok kitűzésére van szükség, melyek reagálnak a város legfontosabb problémáira, gazdaságélénkítő szerepük van, emellett urbanizációs, városfejlesztési és a lakosság megújulását szolgáló célok elérését is segítik. Mindemellett előkészítenek és szükségessé tesznek kiegészítő, a gazdaságélénkítést és a városi és természeti környezet megújulását közvetve és közvetlenül segítő, azt támogató projekteket.

JÖVŐKÉP:

SALGÓTARJÁN ALAPVETŐ VÁROSI- ÉS TÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSAIT, ILLETVE ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉT TEKINTVE MEGÚJULÓ, LAKOSAI ÉS AZ IDELÁTOGATÓK SZÁMÁRA VONZÓ KÖZÉPVÁROS, TERMÉSZETI KÖRNYEZETÉVEL HARMÓNIÁBAN ÉLŐ, KORSZERŰ GAZDASÁGI ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

Salgótarján 2035re szóló jövőképe és stratégiai fejlesztési céljai a város társadalmára, gazdaságára, valamint táji, természeti és épített környezetére, továbbá térségi szerepére vonatkozóan az alábbiakban határozhatók meg:

Dinamikus gazdasági fejlődés, megújuló gazdaság átfogó cél:

Salgótarján ipari szektorának termékeire jellemző, hogy értékének magas hányadát anyag és viszonylag csekély hányadát szellemi érték alkotja. Ez alacsony hozzáadott értéket, egyre romló piaci pozíciót és csökkenő profitabilitást, összességében konzerválódó gazdasági leszakadást eredményez. A városban működő ipari vállalatokra nem jellemző, hogy könnyen tudnák adaptálni az új technológiákat és tudnának reagálni a világgazdaság változásaira. Ez nem pusztán ezen vállalatok hibája, összetettebb probléma, hiszen a városból szinte teljesen hiányzik a kutatás és fejlesztés, azaz az ipari innovációs potenciál. Ezen csak olyan innovatív eszközök alkalmazásával lehet változást elérni, amely megjelenik gyártmány és a gyártásfejlesztés területein, illetve a város oktatási szerkezetében történő alapvető változások kitűzésével. Rögzíteni kell, hogy az egyes vállalatok eredményes működése elsősorban vállalati érdek, de mint a társadalmigazdasági élet egyik komponense, építő eleme nem érdektelen a térség szempontjából sem. A térség ipari vállalataira az elmúlt években maximum a stagnálás volt a jellemző, néhány ipari csarnok építése mellett önerőből kevés fejlesztést tudtak végrehajtani. Ebből fakadóan látható, hogy a város ipari megújulása csupán a belső lehetőségekre történő építéssel nem lehetséges.

A stratégia megvalósításával Salgótarján gazdasága egy dinamikusan fejlődő és továbbfejleszthető, alapvetően új ipari létesítményekre és ezeket kiszolgáló oktatási (közép- és felsőoktatás), valamint infrastrukturális létesítményekre (közlekedés, lakókörnyezet) alapozó fejlesztési irányba indítható el, mely jól kiegészíthető a város jelentős komparatív előnyére, a természeti környezetére építő turisztikai- és sportfejlesztésekkel.

A város által kitűzött gazdaságélénkítő vezérprojektek és a csatlakozó projektek által egy vonzó, a korábbi ipari területeket felhasználó, újakat bevonó, az önfenntartó város irányába elmozduló, a

határmentiség lehetőségét felismerő és a kutatási – fejlesztési – innovációs (K+F+I) tevékenységet egyre dinamikusabban kihasználó gazdaságfejlesztésnek, a városban meglévő és a folyamatos tudatos fejlesztésnek köszönhetően megjelenő gazdasági erősödésből fakadó progresszív fejlődés és a mutatkozó lehetőségek kihasználása.

A dinamikus gazdasági fejlődés motorja a több lábon álló helyi gazdaság, amelynek húzóereje a magas hozzáadott tartalmú termékeket előállító, versenyképes ipari és K+F+I tevékenység, amely a helyi ipar másik pillérét alkotó, tömegtermeléssel együtt magas fokú foglalkoztatást biztosít a város és térsége rendkívül összetett helyi társadalma számára, és a magasan kvalifikált, illetve a kreatív iparban tevékenykedő fiatalabb népesség Salgótarjánba települését is elősegíti.

A szolgáltatói jellegű, feladatait magas színvonalon ellátó önkormányzat és közszolgáltatási rendszer hatékonyan támogatja a város gazdasági, turisztikai és lakóhelyi felértékelődésének folyamatát.

A város turisztikai ágazatának bővülő bevételei tükrözik a kedvező térségi idegenforgalmi adottságok javuló kihasználását. Hangsúlyos szerepet kap a természeti értékek fenntartható módon történő beépítése a térség idegenforgalmába, a látogatók több napos itt tartózkodását lehetővé tevő kisebb fejlesztésével. Nagyobb volumenű turisztikai fejlesztések a természeti környezettől távolabb, a város kulturális és egyéb épített környezeti nevezetességeire építve képzelhetők el.

Társadalmi megújulási átfogó cél:

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, munkaképes korú népesség foglalkoztathatóságát megfelelő képzési, felzárkóztatási programok segítik elő a helyi gazdaság munkaerő keresletével összhangban.

A gazdaságfejlesztés és a társadalmi felzárkóztatási erőfeszítések eredményeként a munkanélküliség alacsony szintű, és a leszakadó társadalmi rétegek integrációja jól érzékelhető mértékben előrehaladott.

A fiatalok el tudnak helyezkedni a városban. A bölcsődei, óvodai ellátás, az általános és középiskolai képzés, a szakképzés magas színvonalú Salgótarjánban. Változatos és piacképes szakmák érhetők el a városban többnyire megújult infrastruktúrával rendelkező iskolákban. A felsőfokú tanulmányokat nem folytató fiatalok a város szakképző intézményeiben a helyi gazdaság munkaerő piaci keresletének megfelelő piacképes tudáshoz, és megélhetést biztosító szakmákhoz jutnak. Megjelenik a városban a felsőoktatás és a magasabb szintű szakoktatás, mely a helyi és a térségből érkező fiataloknak magas szintű oktatással magas szintű képzettséget nyújt.

A pozitív irányú demográfiai változások hatására megáll a népesség fogyása, elindul a népességszám lassú emelkedése, és a képzettebb népesség beáramlása révén megújul, összetételében javul a helyi társadalmi szerkezete. A leszakadó társadalmi rétegek a szervezett komplex programok révén saját maguk is felismerik életminőségük javításában saját felelősségüket és szerepüket, ezzel nő a tenni akarásuk az életminőségük javítása terén.

Erős a helyi lakosság civil öntudata, közösségi kontrollja, lokálpatriotizmusa és identitása. Emelkedik a lakókörnyezetükre igényes, aktív lakóközösségek aránya. A lakosság anyagi lehetőségei lehetővé teszik, hogy szűkebb lakókörnyezetük megjelenéséhez a lakosok is hozzájáruljanak. A meglévő és a létrejövő formális és nem formális civil csoportok programjaikkal és tevékenységükkel színesítik a város életét.

Sokszínűbbé válik a város kulturális-, szabadidős- és sport programkínálat, hangsúlyos szerepet kapnak a különböző korosztályoknak szóló programok. Új helyszínek kerülnek bevonásra a város kulturális életébe, mellyel a várostérség és a határon túli magyar területek lakossága is részesülhet korábban nem, vagy ritkán elérhető kulturális rendezvényekben.

Salgótarjánban az egészségügyi és a szociális ellátások a társadalom széles rétege számára biztosítanak megfelelő színvonalú szolgáltatásokat, egyre kevesebb egészségügyi szolgáltatásért kell fővárosi vagy más egészségügyi intézményt meglátogatni.

Megújuló város, vonzó települési és természeti környezet átfogó cél:

A megújult, jó minőségű, kényelmesen használható városrészek és gazdaságosan üzemeltethető települési környezet, a város hegyvidéki, jó levegőjű rekreációs területei, a külsőleg megújult épített öröksége vonzó urbanizációs hátteret és fizikai kereteket biztosítanak az itt lakóknak és a letelepedni vágyó lakosságnak és vállalkozásoknak. A zöldbe ágyazott, energia hatékony, megújuló energiaforrások alkalmazásával gazdaságosan üzemeltethető lakótelepi és családi házas lakásállomány olyan kedvező urbanizációs kereteket biztosítanak, amelyek a salgótarjáni lakhatást vonzóvá teszik.

A rendezett, jó állapotú, a klímaváltozásra reagáló, barátságos és kényelmesen használható közterületek olyan vonzó, fenntartható és élhető városi környezetet jelentenek, amelyben a város lakói és az oda látogatók jól érzik magukat. Az életminőség javulása a közbiztonság nagyfokú javulásának is köszönhető.

A városközponti funkciók térben, területileg kiterjedtek, mellyel a városközponti funkciók részben megújulnak, a városközpont egész területe újjá szerveződik, új területek bevonásával a klasszikus belvárosi kereskedelmi, szolgáltatási és a kulturális funkciók színesednek, gazdagodnak. Az új területek bevonásával, a korábbi ipari területek funkcióváltásával a parkolási és a lakófunkciók egyaránt kedvezőbb helyzetbe kerülnek. Mindezzel egy funkciójában és építészetében is vonzó, a lakosság helyben maradását, a városhoz való pozitív hozzáállást segítő terület alakul ki. Mindezen területek fejlesztésének hatására a városban jobb élni, mint korábban volt.

Az iparosított technológiával épült lakóépületek, lakótelepek energetikailag teljesen megújulnak, alacsony rezsijű, személygépkocsi parkolóhelyekkel és zöldfelületekkel valamint kereskedelmi és szolgáltatási funkciókkal a legkorszerűbb normáknak megfelelően, jól ellátott, esztétikus, egészséges és kényelmesen használható, jó minőségű városias lakókörnyezetet jelentenek.

3.3. A stratégia célrendszere

Salgótarján Integrált Városfejlesztési Stratégiája, melyet 2008-ban fogadtak el a jövőképet *megújuló, vonzó középvárosként* írta le. Ez a megállapítás tulajdonképpen ma is érvényes, ugyanakkor érdemesebb már konkrétabb megfogalmazásokkal haladni. Átfogó célként került ezen dokumentumba rögzítésre *egy erős térségközpont kialakítása fenntartható fejlődési pályán működő helyi gazdasággal, minőségi szolgáltatásokkal és élhető városi környezettel* elérése. Ebből 15-20 éves időtávra három stratégia cél kerül levezetésre, a gazdaságot (*Diverzifikált gazdasági fejlődés*), a település infrastrukturális fejlődését (*Városmegújítás*) és a társadalmi folyamatokat (*Fenntarthatóság és élhetőség*) tekintve, melyeket mindhárom tekintetében 2-2 operatív tematikus cél követte. Ezekből

végül összesen 36 darab prioritás meghatározása történt, melyek a város fejlődési szükségletének teljes spektrumát lefedték. Ezen 7-8 éves távlatra kitűzött célok némelyikéhez sikerült is közelebb jutnia a városnak, de a távlati célok tekintetében, noha a stratégia megfelelő célrendszerrel bír, nem jutott lényegesen előrébb Salgótarján.

A 2014-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia a város számára három nagy átfogó célt rögzített:

- DIVERZIFIKÁLT, DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, VIRÁGZÓ GAZDASÁG
- TÁRSADALMI MEGÚJULÁS
- MEGÚJULÓ VÁROSI SZÖVET, VONZÓ TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET

Látható, hogy az átfogó célok tekintetében nagyjából ugyanazokat tűzték ki, mint az Integrált Városfejlesztési Stratégia esetében, szinte csak a szövegezésben történt változás, a hangsúlyok ugyanoda helyeződtek. Mindhárom átfogó cél alábontásra került további, összesen 11 stratégiai célra, melyekhez a stratégia 2020-ig elérendő különféle, változatos prioritásokat rendelt.

Elmondható, hogy némi finomhangolással mindhárom átfogó cél jelenleg is érvényes a városra nézve, a stratégiai célok esetében bizonyos racionalizálással, de szintén érvényben tarthatók a hét évvel korábban kitűzött célok. A prioritások tekintetében - mivel azok sok esetben konkrét fejlesztésekhez voltak rendelve, melyek közül sok sikeresen teljesítve lett az elmúlt hét év során – finomhangolásra volt szükség. Ezekből a korábbi prioritásokból születtek meg, alapos szűrés és a következő 13-14 év szükséges feladatait átnézve jelen stratégia rész céljai.

Az FVS így 2035-ig elérendő időtávban 3 nagy átfogó célt tűz ki, melyek a megfogalmazott jövőkép elérése érdekében meghatározható legfontosabb területeket jelölik ki:

- DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG
- TÁRSADALMI MEGÚJULÁS
- MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET

Az átfogó célokat lebontva a 2027-ig elérendő stratégiai célok száma az FVS-ben 12 darab lett:

III.3-1: Salgótarján stratégiai célrendszere

<p>1. DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG</p>	<p>1.1 Versenyképes kv-k és mikro vállalkozások révén magas szintű foglalkoztatottság</p> <p>1.2 A hagyományos iparágak mellett jelentős K+F+I aktivitás</p> <p>1.3 Versenyképes fenntartható turisztikai fejlesztések megvalósulása</p>
<p>2. TÁRSADALMI MEGÚJULÁS</p>	<p>2.1 Egészségügyi és szociális ellátórendszeri központi szerep</p>

	<p>megegerősödése a helyi közösséggel partnerségben</p> <p>2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom</p> <p>2.3 Közszolgáltatások széles körű fejlesztésével a lakosság megtartása és jól képzett új lakosság megjelenése</p> <p>2.4 A társadalmi és gazdasági igényekhez igazodó minőségi oktatás feltételeinek megteremtése</p> <p>2.5 Sportolás és egészséges életmód terjesztése</p>
<p>3. MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET</p>	<p>3.1 Vonzó, megújult városi környezet</p> <p>3.2 A természeti, gazdasági és humán kihívásokra megfelelően reagáló városi környezet kialakítása</p> <p>3.3 Fenntartható és környezet-kímélő közlekedési rendszer</p> <p>3.4 A természeti erőforrások kiegyensúlyozott és hatékony felhasználására épülő, energiahatékony, alacsony széndioxid kibocsátású város</p>

AZ IVS-ben megfogalmazott prioritások vagy részcélok túlzóan optimista forgatókönyv szerint kerültek felvázolásra. 2020-ig ezen célok közül ugyan többet sikerült elérni és teljesülésük megtörtént, de többenél semmilyen előrelépés nem történt még, vagy bebizonyosodott, hogy csak hosszabb időtávon belül érhetők el. Figyelembe véve ugyanakkor a város szükségleteit a részcélok között ismét található olyan, mely rövidebb távú elérése ugyan kívánatos, de ezekhez több tényező kedvező megvalósulása szükséges, melyek a gondos tervezés, az előrelátható projektek, trendek figyelembevételével kerültek meghatározásra, ugyanakkor rendkívül sok a bizonytalanság is körülöttük.

JÖVŐKÉP 2035-RE	SALGÓTARJÁN ALAPVETŐ VÁROSI- ÉS TÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSAIT, ILLETVE ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉT TEKINTVE MEGÚJULÓ, LAKOSAI ÉS AZ IDELÁTOGATÓK SZÁMÁRA VONZÓ KÖZÉPVÁROS, TERMÉSZETI KÖRNYEZETÉVEL HARMÓNIABAN ÉLŐ, KORSZERŰ GAZDASÁGI ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT											
ÁTFOGÓ CÉLOK (2035)	DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG			TÁRSADALMI MEGÚJULÁS					MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET			
TEMATIKUS STRATÉGIAI CÉLOK 2021- 2027	1.1. Versenyképes kkv-k és mikro vállalkozások révén magas szintű foglalkoztatott ság	1.2. A hagyományos iparágak mellett jelentős K+F+I aktivitás	1.3. Versenyképes fenntartható turisztikai fejlesztések megvalósulása	2.1 Egészségügyi és szociális ellátórendszeri központi szerep megerősödése a helyi közösséggel partnerségben	2.2. A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom	2.3. Közszolgálta- tások széles körű fejlesztésével a lakosság megtartása és jól képzett új lakosság megjelenése	2.4 A társadalmi és gazdasági igényekhez igazodó minőségi oktatás feltételeinek megteremtése	2.5 Sportolás és egészséges életmód terjesztése	3.1. Vonzó, megújult városi környezet	3.2. A természeti, gazdasági és humán kihívásokra megfelelően reagáló városi környezet kialakítása	3.3. Fenntartható és környezet- kímélő közlekedési rendszer	3.4. A természeti erőforrások kiegyen- súlyozott és hatékony felhasználására épülő, energia- hatékony, alacsony széndioxid kibocsátású város
RÉSZ-CÉLOK 2027-IG	Versenyképes, nem környezetszennyező iparágak és vállalkozások letelepítése, fejlesztése.			Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítése Salgótarjánba kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával					A barnamezős, alulhasznosított ipari- gazdasági és közlekedési területek rehabilitációjával új iparterületek, kereskedelmi/szolgáltatási területek, új városépítészeti övezetek létrehozása majd ezek hasznos funkcióval való megtöltése.			
Zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.				A lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén.					A nem önkormányzati tulajdonban lévő, barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése.			
Salgótarján, vonzáskörzete és határon átnyúló térsége turizmusának fenntartható fejlesztése a térség gazdasági fejlődése és a foglalkoztatás növelése érdekében.				A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.					Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy előregedett infrastruktúrájuk korszerűsítése által.			
Új típusú iparágak – finommechanika, szerelőipar, feldolgozóipar – megtelepítése.				Megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek.					A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja és fejlesztése, parkolási infrastruktúra fejlesztése és a városközponti alulhasznosított épületek gazdasági vagy egyéb társadalmi hasznossággal bíró újrahásznosítása.			
A határon átnyúló vonzerőt biztosító városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése új befektetésekkel az ezekhez szükséges urbanizációs háttér megfelelő szintű szolgáltatásainak biztosítása.				Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen Salgótarjánban.					Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.			
A hagyományos és új iparágak fejlesztése, a Salgótarjánban jelen lévő és betelepülni kívánó gazdasági társaságok				Tudományos, oktató és innovációs folyamatokat szervező felsőoktatás letelepítése.					A lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása.			

	fejlődése előtt álló akadályok lebontásával a térség gazdasági fejlődése, a foglalkoztatás növelése érdekében.		
		Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).	A Salgótarjánban élők és munkát vállalók, illetve a befektetők számára vonzó, szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása.
		A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.	A hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése, hathatós lépés a SMART City irányába.
		A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.	A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
		Fenntarthatóság és környezeti nevelés hangsúlyos megjelenése az oktatás, a nevelés, a társadalmi tudatformálás és a felvilágosítás terén.	A természeti környezetet figyelembe vevő fenntartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése
		Az óvodai, valamint alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális, valamint humánerőforrás fejlesztése	A város és térsége ivóvíz- és szennyvízelvezetésének fenntartható, környezettel harmonikus fejlesztése.
		Sport infrastrukturális beruházások megvalósítása	A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével
			Környezet- és természetvédelem klímatudatos fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).

III.3.2. táblázat: FVS stratégiai célmátrix sablon

3.3.1. A részcélok és a tervezési dimenziók összefüggése városi szinten

III.3.3. táblázat: FVS stratégiai célmátrix tervezési dimenzióként

DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
Versenyképes, nem környezetszennyező iparágak és vállalkozások letelepítése, fejlesztése.	+	+			+

DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
Zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.	+			+	
Salgótarján, vonzáskörzete és határon átnyúló térsége turizmusának fenntartható fejlesztése a térség gazdasági fejlődése és a foglalkoztatás növelése érdekében.	+	+	+		+
Új típusú iparágak – finommechanika, szerelőipar, feldolgozóipar – megtelepítése.	+				
A határon átnyúló vonzerőt biztosító városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése új befektetésekkel az ezekhez szükséges urbanizációs háttér megfelelő szintű szolgáltatásainak biztosítása.	+			+	+
A hagyományos és új iparágak fejlesztése, a Salgótarjánban jelen lévő és betelepülni kívánó gazdasági társaságok fejlődése előtt álló akadályok lebontásával a térség gazdasági fejlődése, a foglalkoztatás növelése érdekében.	+	+			

TÁRSADALMI MEGÚJULÁS	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítése Salgótarjánba kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával	+			+	+
A lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén.			+	+	+
A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.		+	+	+	+
Megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek.	+	+			+
Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen Salgótarjánban.	+				+
Tudományos, oktató és innovációs folyamatokat szervező felsőoktatás letelepítése.	+	+	+		+
Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).				+	+

TÁRSADALMI MEGÚJULÁS					
	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.				+	+
A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.				+	+
Fenntarthatóság és környezeti nevelés hangsúlyos megjelenése az oktatás, a nevelés, a társadalmi tudatformálás és a felvilágosítás terén.	+	+	+		+
Az óvodai, valamint alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális, valamint humán erőforrás fejlesztése			+	+	+
Sport infrastrukturális beruházások megvalósítása	+			+	+

MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET					
	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
A barnamezős, alulhasznosított ipari- gazdasági és közlekedési területek rehabilitációjával új iparterületek, kereskedelmi/szolgáltatási területek, új városépítészeti övezetek létrehozása majd ezek hasznos funkcióval való megtöltése.		+	+	+	+
A nem önkormányzati tulajdonban lévő, barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése.	+	+		+	+
Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy elöregedett infrastruktúrájuk korszerűsítése által.		+	+	+	+
A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja és fejlesztése, parkolási infrastruktúra fejlesztése és a városközponti alulhasznosított épületek gazdasági vagy egyéb társadalmi hasznossággal bíró újrahásznosítása.		+	+	+	+
Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.		+		+	+
A lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása.		+	+	+	
A Salgótarjánban élők és munkát vállalók, illetve a befektetők számára vonzó, szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása.	+	+		+	+

MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	prosperáló város	zöldülő város	digitális város	kiszolgáló város	megtartó város
Részcélok					
A hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése, hathatós lépés a SMART City irányába.	+		+	+	
A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések	+	+	+	+	
A természeti környezetet figyelembe vevő fenntartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése	+	+		+	+
A város és térsége ivóvíz- és szennyvízelvezetésének fenntartható, környezettel harmonikus fejlesztése.		+		+	
A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével		+	+	+	
Környezet- és természetvédelem klímadatak fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).	+	+		+	

3.3.2. A részcélok várostérségi leképeződés

III.3.4. táblázat: FVS területi célmátrix sablon – várostérségi összefüggések

DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG	Várostérség
Részcélok	
Zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.	+
Salgótarján, vonzaskörzete és határon átnyúló térsége turizmusának fenntartható fejlesztése a térség gazdasági fejlődése és a foglalkoztatás növelése érdekében.	+
Új típusú iparágak – finommechanika, szerelőipar, feldolgozóipar – megtelepítése.	
A határon átnyúló vonzerőt biztosító városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése új befektetésekkel az ezekhez szükséges urbanizációs háttér megfelelő szintű szolgáltatásainak biztosítása.	+

TÁRSADALMI MEGÚJULÁS	Várostárség
Részcélok	
Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítése Salgótarjánba kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával	
A lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén.	
Megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek.	
Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen Salgótarjánban.	+
Tudományos, oktató és innovációs folyamatokat szervező felsőoktatás letelepítése.	+
Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).	
A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.	+

MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	Várostárség
Részcélok	
A nem önkormányzati tulajdonban lévő, barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése.	
Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy elöregedett infrastruktúrájuk korszerűsítése által.	
Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.	
A lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása.	
A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések	
A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével	+
Környezet- és természetvédelem klímatudatos fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).	+

3.3.3. A részcélok városrészi leképeződése

Városrészek:

1. városrész: Somoskő, Eresztvény, Salgóbánya, Rónafalu és Rónabánya
2. városrész: Acélgyár, Zagyvaróna, Szabadságtelep, Művésztelep és Pintértelep
3. városrész: Beszterce lakótelep
4. városrész: Városközpont
5. városrész: Kőváralja és Idegér
6. városrész: Forgách-telep és Somlyóbánya
7. városrész: Rákóczi út környéke
8. városrész: Baglyasalja
9. városrész: Zagyvapálfalva
10. városrész: Külterület (Eresztvény nélkül)

III.3.5. FVS területi célmátrix sablon – városrészi összefüggések

DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG	Városrész									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Részcélok										
Versenyképes, nem környezetszennyező iparágak és vállalkozások letelepítése, fejlesztése.		+					+		+	
Zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.		+		+			+		+	
Salgótarján, vonzáskörzete és határon átnyúló térsége turizmusának fenntartható fejlesztése a térség gazdasági fejlődése és a foglalkoztatás növelése érdekében.	+			+						+
Új típusú iparágak – finommechanika, szerelőipar, feldolgozóipar – megtelepítése.		+					+		+	
A határon átnyúló vonzerőt biztosító városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése új befektetésekkel az ezekhez szükséges urbanizációs háttér megfelelő szintű szolgáltatásainak biztosítása.	+			+			+		+	

DINAMIKUS GAZDASÁGI FEJLŐDÉS, MEGÚJULÓ GAZDASÁG	Városrész									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A hagyományos és új iparágak fejlesztése, a Salgótarjánban jelen lévő és betelepülni kívánó gazdasági társaságok fejlődése előtt álló akadályok lebontásával a térség gazdasági fejlődése, a foglalkoztatás növelése érdekében.		+					+		+	

TÁRSADALMI MEGÚJULÁS	Városrész									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítése Salgótarjánba kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával			+	+		+	+		+	
A lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén.		+	+	+		+			+	
A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.	+		+	+				+	+	
Megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen Salgótarjánban.				+			+		+	
Tudományos, oktató és innovációs folyamatokat szervező felsőoktatás letelepítése.				+			+			
Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.	+	+		+		+		+	+	
A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.	+	+		+		+		+	+	
Fenntarthatóság és környezeti nevelés hangsúlyos megjelenése az oktatás, a nevelés, a társadalmi tudatformálás és a felvilágosítás terén.		+	+	+		+		+	+	
Az óvodai, valamint alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális, valamint humánerőforrás fejlesztése		+	+	+		+		+	+	
Sport infrastrukturális beruházások megvalósítása			+	+						

MEGÚJULÓ VÁROS, VONZÓ TELEPÜLÉSI ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	Városrész									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Részcélok										
A barnamezős, alulhasznosított ipari- gazdasági és közlekedési területek rehabilitációjával új iparterületek, kereskedelmi/szolgáltatási területek, új városépítészeti övezetek létrehozása majd ezek hasznos funkcióval való megtöltése.		+		+			+		+	
A nem önkormányzati tulajdonban lévő, barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése.		+		+	+		+		+	+
Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy elöregedett infrastruktúrájuk korszerűsítése által.		+	+	+	+	+		+	+	
A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja és fejlesztése, parkolási infrastruktúra fejlesztése és a városközponti alulhasznosított épületek gazdasági vagy egyéb társadalmi hasznossággal bíró újrahasznosítása.				+						
Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.	+	+		+		+		+	+	
A lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása.			+	+					+	
A Salgótarjánban élők és munkát vállalók, illetve a befektetők számára vonzó, szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása.			+	+			+		+	
A hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése, hathatós lépés a SMART City irányába.			+	+					+	
A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések		+		+			+		+	+
A természeti környezetet figyelembe vevő fenntartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése	+		+	+						
A város és térsége ivóvíz- és szennyvízelvezetésének fenntartható, környezettel harmonikus fejlesztése.			+	+	+	+	+	+	+	
A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével	+	+	+	+	+		+	+	+	
Környezet- és természetvédelem klímadatastos fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).	+	+	+	+					+	+

3.4. A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A reziliens város mintegy ernyőként jelenik meg az 5 dimenzió felett, összefogva és erősítve azokat. A reziliens város képes a kihívásokra rugalmasan reagálni, tanulva fejlődni, új képességeket, kompetenciákat elsajátítani, azokat felhasználva ellenállni a negatív hatásoknak, felerősíteni a pozitív hatásokat, a helyi erőforrásokkal gazdaságosan bányik, tartalékokat képez, és a cél- és eszközrendszerét ezek szolgálatába állítva alakítja. A reziliencia felépítéséhez 3 összetevő vizsgálata szükséges:

- abszorpciós képességére,
- rugalmas reagálási képességére,
- transzformációs képességére.

III.4.1. táblázat: Városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A város gazdasági struktúrája kedvezőtlen marad	Versenyképes vállalkozások letelepítése Barnamezős területek rekultivációja, vállalkozások fogadására alkalmassá alakítása Városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése Fenntartható turisztikai fejlesztések		
A város barnamezős területeinek a forgalomképtelensége, kihasználatlansága	Területek fejlesztési terveinek aktualizálása, piaci igényeknek megfelelő alakítása Barnamezős területek befektetőknek kijánlása Folyamatos kapcsolattartás a területek hasznosítására kijelölt kormányzatszervekkel		
A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzetek és külföld által	Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás Közösségépítő szerveződések, rendezvények, képzések támogatása Egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztése		
Az önkormányzat kevés fejlesztési forrást, magántőkét tud a gazdaság fejlesztésére bevonni	Helyi adóbevételek növelése Gazdasági szereplőkkel történő együttműködés erősítése		
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen, fenntarthatatlan folyamatokat indít el helyben	Klímastratégia elkészítése és az abban foglaltak betartása Fenntarthatósági szempontok hangsúlyos alkalmazása a fejlesztések megtervezése során Szemléletformálás		
A helyi közlekedésben nem a fenntartható közösségi közlekedési módok kerülnek előtérbe	Fenntartható tömegközlekedés fejlesztési megoldások fejlesztések Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése		

Növekvő elvándorlás, csökkenő népességszám	Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás Közösségépítő szerveződések, rendezvények, képzések támogatása Egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztése Környezet- és természetvédelem klímatudatos fejlesztési elképzelésekkel, élhetőbb környezet megteremtése
Nyugdíj előtt állók számának növekedése, az elöregedés folytatódása	Közösségépítő szerveződések, rendezvények, képzések támogatása Egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztése
Szegregátumokban élő népesség arányának növekedése	A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával Szociális városrehabilitáció keretében további szegregátumok felszámolása
A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése nem tud megfelelő ütemben haladni	Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy elöregedett infrastruktúrájuk korszerűsítésével Városközpont rehabilitációja A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználásával A hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése, hathatós lépés a SMART City irányába

3.4.1. Prosperáló város

Salgótarján fejlődésének irányát és intenzitását a helyi gazdaság versenyképessége határozza meg. Ennek megfelelően mindhárom átfogó cél esetében hasonló arányban jelennek meg a helyi gazdaságfejlesztést érintő részcélok.

Salgótarján múltbéli sikereiben nagy szerepe volt kezdetben a bányászatnak, később a nehéziparnak. A rendszerváltást követően a városban található gyárak és kisebb ipari létesítmények megszűntek, többnyire maguk után hagyva a korszerűtlen, leépülő ingatlanjaikat. Az új iparágak megjelenése nem tudja betölteni azt az űrt, amit a korábbi gazdasági szerkezet összedőlése maga után hagyott. Az Önkormányzat az elmúlt évtizedekben próbálta előre mozdítani a helyi gazdaság versenyképességét, ipari park létrehozásával, és annak folyamatos fejlesztésével, a gazdálkodókkal történő rendszeres kapcsolattartással, érdekeik képviselésével, de a szűkös források miatt ezen a területen rendkívül nagy a külső forrásoknak való kitétettség. A stratégia célrendszere ezekre a problémákra számos javaslattal reagál, versenyképes hagyományos és új iparágak letelepedésének, valamint a helyben lévő vállalkozások fejlődését gátló tényezők lebontásának elősegítésével. A Salgótarján területén található barnamezős területek rekultivációja kiemelt fontosságú részcélként kerül meghatározásra, ezáltal az újonnan érkező vállalkozások számára a fejlődés lehetőségét megadó fizikai infrastruktúrát biztosítva. A stratégia a K+F+I beruházások támogatását, valamint a start up cégek és kreatív gazdaság fejlesztését is megcélazza. Fontos, hogy egy minél több lábbon álló diverzifikált, egymással együttműködő szereplőkből álló, folyamatosan fejlődő helyi gazdaság épüljön fel.

A versenyképes húzóágazatok megerősítése, a helyi gazdaságban betöltött szerepüknek a növelése a fizikai infrastruktúra mellett igényli a megfelelő humán erőforrás rendelkezésre állását is. A társadalmi megújulást szolgáló átfogó célok közül több rész cél a prosperáló város dimenzióhoz is kapcsolódik.

Salgótarjánban az elvándorlás és elöregedés miatt egyre égetőbb probléma a magasan képzett szakemberek fogyatkozó száma. Kedvező munka- és lakhatási körülmények kialakításával, magas színvonalú közszolgáltatások nyújtásával és élhető városi környezet megteremtésével a folyamat megfordítható, ezáltal biztosítva a gazdaság működtetéséhez szükséges humán tőke jelenlétét.

A képzett szakemberek Salgótarjánba vonzásának, helyben tartásának másik módszere, ha helyben kapják meg a szükséges képzést. Célként fogalmazódik meg a piacképes tudást biztosító szakképzés és felsőfokú oktatás megerősítése Salgótarjánban elsősorban mérnöki, műszaki és egészségügyi területen. Ezek az oktatási intézmények a későbbiekben a tudomány és innováció területén is előrelépést jelenthetnek a város számára, mely kedvező feltételeket alakíthat ki a vállalkozói, gazdasági és innovációs ökoszisztémák fejlesztéséhez, hálózati kapcsolatok és helyi közösségek gazdaságfejlesztő szerepének növeléséhez és támogathatják az innovációterjedés és a sikeres tudástranszfer intézmény- és eszközrendszerének kiépülését.

A gazdasági célokat támogató fejlesztési irány a társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek megerősítése, újak létrejöttének támogatása, melyeknek a szociális gazdaság kiépülésében lehet kulcsszerepük.

A prosperáló város megteremtéséhez elengedhetetlen a vonzó városi és természeti környezet biztosítása. Fontos célként jelenik meg a Salgótarjánban élők és munkát vállalók, illetve a befektetők számára vonzó, szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása, melyek megalkotásánál kiemelt szempont a környezet- és természetvédelem, valamint a klímatudatos előrelátó tervezés.

A célrendszeren belül megjelenik az úgynevezett SMART CITY megteremtésének terve, melyhez hozzájárul a hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése. Mivel ezen a területen még sok kiaknázatlan fejlesztési irány van, kívánatos lenne helyi szereplők bevonása, megerősítése, hogy részt vegyenek a digitális Salgótarján megalkotásában, ezzel hozzájárulva saját megerősödésükhöz is egy új gazdasági területen.

Már több éve fontos kitűzésként fogalmazódik meg a város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések biztosítása. Ezen a területen a konkrét rendszer felépítésére vonatkozó tanulmányok állnak rendelkezésre, melyek aktualizálásukat követően azonnal megvalósíthatóak.

A város zöld arculatát erősítendő kívánatos a természeti környezetet figyelembe vevő fenntartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése. Ez a cél már évtizedek óta fontos célkitűzésként szerepel Salgótarján közéletének valamennyi szereplőjénél, azonban forráshiány miatt csak mérsékelt eredményeket sikerült elérni. A jövőben tágabb térségi kitekintéssel, települési alap helyett térségi alapon célszerű ezt a témakört megközelíteni a hatékonyabb fejlesztések megvalósítása érdekében.

3.4.2. Zöldülő város

3.4.3. Digitális város

3.4.4. Megtartó város

A stratégia célrendszerének alapvető vezérelve a meglévő lakosság megtartása, a jelenleg salgótarjáni lakosok megtartása. Mindhárom átfogó cél között jelentős mértékben jelennek meg azon részcélok, melyek az itt élők életminőségét kívánják növelni, a helyben maradásukat elősegíteni, elérni azt, hogy az alacsonyabb, a közepes és a magasabb státuszú salgótarjáni lakosok boldogulásukat a város határain belül is elérjék.

Salgótarján célrendszerében a megtartó város dimenzióhoz sok rész cél kapcsolható, mely egyrészt a megtartó város jellegzetességeiből, másrészt Salgótarján előtt álló kihívások és problémák jellegéből fakad. A város egyik hatalmas negatív jellemzője volt az elmúlt évtizedekben a jelentős elvándorlás, mely a kilencvenes évek elejéhez viszonyítva a kétezzerhúszas évekre több mint tizenötezer lakos eltűnését jelenti. Döntően a gyermekes középkorú rétegek hagyták el a várost, de elmondható, hogy a diplomát szerző fiatalok sokasága sem tért vissza már Salgótarjánba. Ezt a problémát az önkormányzat próbálta meg lehetőségeihez képest kezelni, fiatalok és szakemberek lakhatását, letelepedését segítve, ösztöndíjakat létrehozva, illetve különböző tanulást segítő programokat meghirdetve. Ezen problémákra a stratégia célrendszere számos irány, prioritás, javaslat kitűzésével reagál. Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítését célozza meg, kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával. Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás megtelepítését irányozza elő több szakterületen.

Az elvándorlás magával hozott egy másik jellemző problémát is, a helyben maradók között ugyanis egyre több lett az időskorú, akiről sok esetben a messzebb élő gyermekeik már nem tudnak rugalmasan, könnyen gondoskodni. A helyi rendszerek ezen problémát nehezen tudják kezelni, hiszen a kötelező ellátások mellett, leginkább forráshiány miatt, nem jelentek meg nagyobb számban az időseknek szóló különböző ellátási formák. Ebből kifolyólag a célrendszerben megjelenik az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése, mely a nappali, a bentlakásos és a házi segítségnyújtás terén is irányoz elő előrelépéseket. A városi terek, a rekreációs lehetőségek megújulása és a bővülő szolgáltatási szektor, a kulturális és közösségi területeken tervezett fejlesztések szintén jelentős pozitív hozzájárulások lehetnek az idősebb korosztály életminőségének javulásához.

A célok között hangsúlyosan jelenik meg a városrészek és az alközpontok rehabilitációja, különféle rekreációs területek kialakítása, illetve barnamezős területekkel új városépítészeti területek létrehozása, mellyel különféle korú és élethelyzetben lévő lakosok számára tud a város ideálisabb életkörülményeket biztosítani, általánosságban javítani az életminőségen. A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja és fejlesztése, parkolási infrastruktúra fejlesztése és a városközponti alulhasznosított épületek gazdasági vagy egyéb társadalmi hasznossággal bíró újrahasznosítása egy, a város összlakosságára kiható megtartó erővel bíró rész cél a város közeljövője számára. A vonzó, szép, egészséges és kényelmesen használható városi környezet minden korosztály körében elősegítheti a helyben maradást.

A városrészek megújulása magában foglalja a terek, zöldterületek, utak felújítása mellett az egészségügyi és szociális ellátások minőségének növelését is elsősorban infrastrukturális oldalon, hiszen évtizedes lemaradás van ezen a téren.

A társadalom perifériáján élő csoportok felzárkózását és szegregált életkörülményeik feloldására is több rész cél fogalmazódott meg, melyek teljesítése Salgótarján számára évről évre egyre hangsúlyosabb feladatként jelenik meg. A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációját

oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával képzeli a stratégia kezelni, mindemellett a munka világába történő visszavezetés is megjelenik a részcélok között. Infrastrukturális megoldások közül a fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása szerepel részcélként megfogalmazva.

A stratégia célrendszere kifejezetten hangsúlyosan kezeli az alulról építkező kezdeményezéseket. A város számára a következő évtized egyik legnagyobb kihívása a helyi kezdeményezések erőteljes felkarolása, a civil élet hatékony segítése, az alulról szerveződő közösségek önkormányzatiság keretei között elképzelhető támogatása. Fő cél egy olyan erős civil társadalom építése, mely a város életének legkülönbözőbb szegmenseiben is képes jelenléttel bírni, helyi ügyeket felkarolni és a helyi problémákra megoldásokat javasolni, esetleg a saját lehetőségeivel azt megoldani. A célok között ezt a megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek rész cél jeleníti meg leginkább. A jelenleg jellemző szociálisabb, társadalmibb vonulatú civilség mellett a városi szolgáltatások széles spektrumában (sport, gazdaság, kultúra, időügy, stb.) kívánatos lenne a civil szféra aktív megjelenése. Ezért jelenik meg a stratégia célrendszerében a társadalmi problémák helyi közösségek hathatós segítségével történő megoldása a közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztésével a kultúra, a közművelődés és többek között a sport területén.

A lakosság megtartására, a további csökkenés megakadályozására nagy hangsúlyt fektető városok, így Salgótarján számára is kulcsfontosságú a lakhatási problémák megoldása, melynek egyik kulcsa a lakótelepek megújítása és a lakóépületek energiahatékonyságának növelése. A stratégia célrendszerében ezt a lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása rész célban és a különböző, városrehabilitációt előirányzó célok jelenítik meg. Új lakások építésének a lehetőségét is előrevetíti a célrendszer, a szociális városrehabilitációkkal pedig a leszakadó rétegek minőségibb bérlakásokhoz való jutását segíthető elő.

A helyi gazdaság tudatos alakítása, a gazdasági szerkezet átgondolása évtizedes célja a városnak, már a korábbi városfejlesztési stratégiák is hangsúlyosan kezelték ezt a területet. A meglévő ipari munkahelyek megtartása mellett versenyképes, nem környezetszennyező iparágak és vállalkozások letelepítése, fejlesztése cél került kitézésre. Hangsúlyosan megjelenik a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése is, mellyel magas keresetet biztosító munkahelyek alakulhatnak ki, és vonzóbb gazdasági szerkezet felé történő elmozdulás érhető el. Ezzel nemcsak a meglévő kreatív vállalkozások tarthatók helyben, hanem a magasabb szintű, komolyabb szaktudást igénylő munkavégzés is elérhetővé válik, jellegéből fakadóan leginkább a kiemelt célcsoportnak számító fiataloknak. A változatosabb munkahelyeket kialakulását szolgálja a térség turizmusának fenntartható fejlesztése is, mivel a gazdasági fejlődés mellett a foglalkoztatás bővülése is várható ettől.

3.4.5. Kiszolgáló város

A Salgótarján előtt álló időszak talán legkomolyabb kihívása a kiszolgáló város tervezési dimenzió mentén bontakozik ki. A város külső megújítása és hiányzó, vagy gyengébb funkciók megerősítése az egyik legégetőbb feladat. Szerencsés helyzetben is van ezen a téren Salgótarján, hiszen olyan nagy kiterjedésű funkcióját vesztett területei vannak, melyek jól bevonhatók ezen célok elérésébe. Döntően barnamezős, régi ipaterületek ezek, melyek egy része a belváros közelségében található, így a városkép javítás is elérhető a funkcióváltással. A stratégia ezért is fogalmazza meg azt a rész célt, mely a

barnamezős, alulhasznosított ipari- gazdasági és közlekedési területek rehabilitációjával új iparterületek, kereskedelmi/szolgáltatási területek, új városépítészeti övezetek létrehozására, majd ezek hasznos funkcióval való megtöltésére irányul. A volt öblösüveggyár területe egy jókora tömbként a városközpont déli részéhez csatlakozva ezen városrehabilitációs célok legfőbb célterülete. Hasonló a volt acélgyár kármentesítés előtt álló nagykiterjedésű területe, a vasútvonalhoz csatlakozó számos felhagyott kisebb-nagyobb iparterület, illetve a városközponthoz csatlakozó volt bányaterületek (pl. Zagyvarakodó). Ezek esetében akár összetett, vagy akár kizárólag egy funkciót megjelenítő megújítás (pl. ipari hasznosítás) is elképzelhető. A stratégia ezen barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítését hangsúlyosan kezeli.

A Belváros minőségi, használhatóbb köztereket eredményező nagyarányú megújulása szintén a stratégia kiemelt céljai között szerepel. Komplex beavatkozás ez is, mely a közlekedés mellett, közműveket, parkolási infrastruktúrát és a belváros legtöbb közterületét is érinti. Az itt lévő kiüresedett, használaton kívüli középületek, kereskedelmi egységek megújítása és újragondolása is a belváros minőségi javulásával járna, így a komplex megújulást a belváros épületeit tekintve is értjük. A közműveket érintően a város és térsége ivóvíz- és szennyvízelvezetésének fenntartható, környezettel harmonikus fejlesztése szintén szerepel a részcélok között, mondhatni a város egyik legégetőbb problémáját kihangsúlyozandó.

Erőteljesen épült bele a célrendszerbe a városrészi megújulás kívánalma is. Ezek döntően komplex programként kezelhetők, az egyes városrészek, leginkább lakótelepek nagyarányú megújulása előtt csak anyagi gátak szabhatnak határokat. A Kemerovó-lakótelep, a Gorkij-lakótelep, a Belváros lakóövezetei, illetve a Beszterce-lakótelep esetében el kell kezdeni, illetve utóbbi kettő esetében folytatni kell a közterületek, a zöldterületek, a közművek, a rekreációs területek, illetve a szolgáltatási szektor megújítását. A célok között ezért is jelenik meg a szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása, illetve a lakótelepek strukturális és energetikai megújításának elvárása.

Fontos területként jelenik meg a célok között a rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése. Komplex beavatkozási területként került megfogalmazásra a városi strand és a mellette lévő úgynevezett Tóstrand területe. Ennek teljes megújulásától zöldterület fejlesztést, rekreációs és közösségi terület kialakulását várhatjuk.

A célrendszeren belül a szegregált lakókörnyezet, a leszakadó, külső segítség nélkül felzárkózni nem tudó szegregátumok kezelése szintén megjelenik. A fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek infrastrukturális megújulása mellett a város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába szintén fontos rész célja a stratégiának. Nem könnyű ugyanakkor ezen területekhez érdemben hozzájárulni, hiszen változó tulajdoni viszony jellemzi ezeket, területi kiterjedésük is eltérő, a lakosság is változó demográfiai jellemzőkkel bír.

3.5. A stratégia összhangja más stratégiákkal

Salgótarján Megyei Jogú Város FVS-ében olyan hosszú és középtávú stratégiai célokat határozott meg, amelyek az EU fejlesztési forrásaival, illetve hazai forrásból támogatható beavatkozásokon keresztül lehetővé teszik a város kockázatainak és lehetőségeinek elemzése által alátámasztott, és a város igényeivel összhangban álló beruházások megvalósítását, miközben illeszkednek a felsőbb szintű stratégiák és tervek célrendszeréhez és a helyi közösség szándékaihoz.

Az FVS elkészítésénél részben a magasabb szintű tervekhez és ágazati dokumentumokhoz, részben a város Salgótarján 2030 Gazdaságfejlesztési Stratégiához való illeszkedés alapvető követelmény volt. Ezen a kereten belül az FVS középtávra kitűzött célrendszere - valamint a célok elérése érdekében megfogalmazott projektek és beavatkozások - a helyzetelemzésben feltárt erősségekre építve, a beazonosított problémák megoldására törekedett. A célrendszer külön-külön fogalmazott meg társadalmi, gazdasági és környezeti célokat mindeközben törekedett arra, hogy a célok összessége integrált módon, egymással összefüggésben, egymás hatását erősítve érvényesüljön.

Az FVS az Európai Unió és a Magyar Kormány által megfogalmazott irányelvek és elvárások figyelembe vételével készült, amely előírta a széleskörű partnerség biztosítását. A tervezés során rendkívüli jelentőséggel bírt a helyi társadalom és a gazdaság szereplőinek folyamatos tájékoztatása, az Önkormányzat és a partnerek közötti kommunikáció, és a résztvevők aktív, támogató közreműködése.

A városfejlesztés sikeressége nagymértékben függ az integrált szemléletmód érvényesítésétől. Attól, hogy a városfejlesztés különböző szereplői - döntéshozók, beruházók, érintett lakosok, civil szervezetek - képesek-e saját közvetlen érdekeiken is túllépve megteremteni a közös társadalmi, gazdasági és környezeti célok érdekében szükséges összefogást, vagyis az integrált városfejlesztés optimális feltételeit.

3.5.1. Illeszkedés az Európai Unió 2021-2027-es időszakra szóló stratégiájához

Az Európai Unió 2020-2027-es időszakra vonatkozó stratégiája a közösségi szakpolitikákat és költségvetést, valamint a tagállamok kapcsolódó eszközeit az alábbi célok megvalósulásának veti alá:

- versenyképesebb és intelligensebb Európa: tervezett beavatkozásai az Intelligens Szakosodási Stratégián alapulnak, amely stratégia meghatározza a kvv fejlesztés, a K+F+I, a digitalizáció és a hozzájuk kapcsolódó képzés témakörének fejlesztési irányait;
- zöldebb Európa: a gazdaságosan és környezetileg is fenntartható energiatermeléssel és biztonságos hálózatokkal, intelligens megoldásokkal, megújuló és bővülő kapacitású közművekkel, tisztább üzemű városi közlekedéssel segíti a klíma- és környezetvédelmi célok elérését;
- jobban összekapcsolt Európa: a tervezett beavatkozások a Nemzeti Közlekedési Stratégiával és az EU Fenntartható és intelligens mobilitási stratégiájával vannak összhangban;
- szociálisabb és befogadóbb Európa: ennek keretében a gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes társadalom alapjait erősítik;
- a polgárokhoz közelebb álló Európa: középpontjában a területi különbségek csökkentéséhez kapcsolódóan a térségek és települések fejlesztése áll, miközben a részét képezi a helyi térségi adottságokra és vonzerőkre építő, tematikusan és térségileg integrált és összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása is;
- igazságos átmenet: azokra a térségekre és ágazatokra összpontosít, amelyeket a leginkább érint a klímavédelmi célú gazdasági átmenet, tekintettel szénalapú energiahordozóktól való függőségükre.

Látható és érzékelhető, hogy fenti fejlesztési célokhoz egy város hozzájárulása elhanyagolhatónak mondható. Ugyanakkor fenti célok az EU összes tagállamának középtávú fejlesztési irányait egyértelműen kijelölik, és a közösségi szinten kitűzött célok mégis az egyes országok, benne a városok és egyéb települések, az összes állampolgár helyi és egyéni teljesítménye alapján érhetőek el. Annak érdekében, hogy az EU stratégia a leghatékonyabban és legnagyobb valószínűséggel megvalósuljon, minden szereplőnek a saját képességei és adottságai szerinti legalkalmasabb területeken kell hozzájárulnia.

Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a kedvezőtlen helyzetű térségek fejlesztése mellett, miközben a társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangjával biztosítja a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését. Az Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodás céljai úgy kerültek meghatározásra, hogy összhangban álljanak a hazai fejlesztéspolitika stratégiai céljaival, miközben maradéktalanul megfeleltethetőek az EU szakpolitikai célkitűzéseinek is.

A források tervezett allokációját vizsgálva megállapítható, hogy a vállalkozásfejlesztésen, az innováción, a digitalizáción, a közlekedésfejlesztésen, valamint a zöld átálláson lesz a hangsúly.

A 2021-2027-es fejlesztési ciklusban az alábbi Operatív Programok állnak majd rendelkezésre:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
- Végrehajtási Operatív Program Plusz
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz

Salgótarján Megyei Jogú Város adottságait és lehetőségeit tekintve az uniós célkitűzések elérése szempontjából jónak nevezhető, hiszen:

- a gazdaság fellendítéséhez számos felhagyott ipari barnamezős területtel rendelkezik, melynek rekultiválása mellett a teljes társadalom elkötelezett
- a város vezetése példamutató, a környező településeket messzemenően meghaladó környezettudatos szemlélettel rendelkezik, mely az önfenntartó város kialakításának irányába mutat
- a város korábbi években megfogalmazott sportfejlesztési elképzelései, valamint a városban jelenleg is zajló egészségügyi fejlesztések segítik az egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes társadalom erősítését
- turizmus szempontjából kiváló természeti adottságai vannak, amely további attrakciókkal bővítve felvirágoztatható

3.5.2. Illeszkedés a nemzeti stratégiákhoz

Nemzeti Fejlesztés 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

A Nemzeti Fejlesztés 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OTFK) fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014-2020-as programozási időszak fejlesztéspolitikájára számára, de jövőképe és célrendszere 2030-ig szól. A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OTFK 4 hosszútávú, 2030-ig szóló átfogó célt fogalmaz meg az alábbiak szerint.

1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

AZ OTFK Nógrád megye és Salgótarján fejlesztési irányaira az alábbi pontokat fogalmazza meg:

- A megye rendkívül gyenge népességmegtartó képességének javítása, az életkörülmények és életkilátások javításával.
- Önfenntartó helyi gazdaság bázisán a lakosság elszegényedésének megállítása, a társadalmi depresszió csökkentése, munkahelyteremtés.
- A vállalkozások élénkítése, új vállalkozások létrejöttének ösztönzése, különös tekintettel az agrártevékenységekre, a helyi termék előállításra és a turizmusra.
- Városok ipari örökségén magas hozzáadott értékű tevékenységek (tudásalapú és high-tech iparágak) és a környezetipar meghonosítása, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével. Balassagyarmat és Salgótarján térszervezésnek erősítése, országhatáron átívelően is.
- Munkigényes beruházások vonzása a halmozottan hátrányos helyzetű Szécsényi, Salgótarjáni és Bátorfyerényei kistérségbe.
- A fővárosi agglomeráció felé a gazdasági és munkaerő-piaci vérkeringést, valamint Észak- és Kelet-Európa, illetve Budapest felé az áruszállítást biztosító közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése.
- Hosszabb tartózkodási időt biztosító szolgáltatások, kiemelten az aktív-, a kulturális-, a vallási- és az ökoturizmusban.

Salgótarján MJV az alábbi tematikus stratégiai célok megvalósítás által járul hozzá az OTFK-ban megfogalmazott célkitűzések teljesüléséhez:

- 1.1 Versenyképes kkv-k és mikro vállalkozások révén magas szintű foglalkoztatottság
- 1.2 A hagyományos iparágak mellett jelentős K+F+I aktivitás
- 1.3 Versenyképes fenntartható turisztikai fejlesztések megvalósítása
- 2.1 Egészségügyi és szociális ellátórendszeri központi szerep megerősítése a helyi közösségekkel partnerségben
- 2.3 Közszolgáltatások széles körű fejlesztésével a lakosság megtartása és jól képzett új lakosság megjelenése
- 3.1 Vonzó, megújult városi környezet
- 3.2 A természeti, gazdasági és humán kihívásokra megfelelően reagáló városi környezet kialakítása
- 3.3 Fenntartható és környezet-kímélő közlekedési rendszer

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030.

2030-ra általános jövőképként célunk a roma emberek egyenlőségének, befogadásának és részvételének jelentős előmozdítása, amely a különböző szakterületeken (gyermekjólét, köznevelésoktatás-képzés, foglalkoztatás, egészség, lakhatás és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, közösségfejlesztés, kulturális és nemzetiségi jogok) elért előrehaladásban ölt testet.

Az MNTFS 2030 fő célkitűzései többek között:

- Növelni a közszolgáltatások minőségi és mennyiségi hozzáférési lehetőségeit az ország hátrányos helyzetű területein.

- Javítani a leszakadó térségek, települések közlekedési elérhetőségét, ezzel is csökkentve a területi elmaradottságot.
- a bölcsődei hálózat bővítésével és fejlesztésével ösztönözni a hátrányos helyzetű, köztük roma kisgyermek minőségi napközbeni ellátását.
- Erősíteni a köznevelési intézmények esélyteremtő szerepét, segítséget nyújtani a roma és hátrányos helyzetű tanulók oktatása tekintetében legnehezebb helyzetben lévő iskoláknak.
- Támogatni a hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozását, valamint a minőségi nemzetiségi neveléshez való hozzáférést és a nemzetiségi kultúrák minél korábbi életkorban való megismerését a szemléletformálás és a társadalmi befogadás erősítése érdekében.
- Erősíteni a hátrányos helyzetű tanulók/hallgatók digitális és nyelvi kompetenciáit, valamint az egészség- és környezettudatos viselkedési kultúrájának kialakítását. növelni a leghátrányosabb helyzetű munkaerőpiaci csoportok, köztük a romák foglalkoztatottsági mutatóját.
- Hatékony beavatkozásokkal növelni a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos területeken élő emberek egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutását, egészségműveltségét és egészségtudatosságát.
- Komplex beavatkozásokkal javítani a nehéz lakhatási körülmények között a szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területen élők helyzetét, valamint a legnehezebb helyzetű településen élők felzárkózási esélyeit.

Mivel Salgótarján társadalmában több mint 10 %-ot tesz ki a hátrányos helyzetű csoportok aránya, amelyek területileg elkülöníthető szegregátumokban élnek, kiemelt jelentősége van olyan projektek megvalósításának, melyek a társadalmi hátrányok leküzdését tűzik ki célul. A város a Településfejlesztési Operatív Program keretében több városrehabilitációs projekt végrehajtására is kapott támogatást, melyet az elkövetkezendő években folytatni kíván.

A város a 2021-2027-es programozási ciklus során hozzájárul az MNTFS 2030-ban fentebb megfogalmazott célok eléréséhez a lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése; a város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába; a leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával; a fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása részcélok elérése érdekében megvalósított programok által.

Egészséges Magyarország 2021-2027

Az országos egészségügyi intézkedések átfogó célja egy modern, a XXI. század kihívásaira reagálni képes, hatékony ellátórendszer működtetése, a különböző ellátási szinteket érintő fejlesztésekkel az elérhető egészségnyereség maximalizálása érdekében.

A tervezett beavatkozások központi eleme az egészségtelen életmód hatásainak mérséklése, a dohányzás, alkoholizmus és elhízás visszaszorítása, a táplálkozási és testmozgási szokások átalakítása és a sérülés-megelőzés valamennyi korcsoportban. Ehhez járul hozzá az egészségműveltség és egészségtudatosság fejlesztése, a népegészségügyi célú szervezett szűrővizsgálatok körének bővítése, a céllakosság szűrővizsgálatokon való részvételi arányának növelése, a népegészségügy korszerűsítése a szolgáltatások esélyegyenlő hozzáférése kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben, valamint az egészségügyi ellátás színvonalának növelése.

Stratégiai célkitűzés a magyar emberek egészségi állapotának további javítása, az egészségben eltöltött életek számának növelése.

Salgótarján MJV átfogó céljai között szerepel a társadalmi megújulás elérése, melynek rész céljai között megtalálhatóak:

- a lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén
- piacépes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen
- sport infrastrukturális beruházások megvalósítása

A város fenti részcélokhoz kapcsolódó beruházásai, valamint soft típusú tevékenységei hozzájárulnak a nemzeti célok eléréséhez.

NEMZETI INTELLIGENS SZAKOSODÁSI STRATÉGIA (S3) 2021-2027

Az S3 kiemelt célja, hogy a területi specifikus adottságok erősítésével egy nemzetközileg is versenyképes, nemzeti erősségekre építő kutatás, fejlesztés és innovációs rendszer alakuljon ki, mellyel ösztönözhető a tudástermelés, tudásáramlás és tudásfelhasználás.

Nemzeti célkitűzés, hogy hazánk 2030-ra Európa jelentős innovátorai közé kerüljön, hiszen csak így érhető el a vállalkozások értékteremtő képességének megerősítése és végső célként a vállalati szektor termelékenységének növelése.

Az S3 Nógrád megyét a mérsékelt tudás és technológia intenzív térségek közé sorolja, ahol a célja térségi szereplők K+F és innováció iránti nyitottságának az ösztönzése, mely alapul szolgál ahhoz, hogy minél szélesebb vállalkozói körben kerüljenek alkalmazásra az új kutatási-fejlesztési eredmények és a technológiai és egyéb üzleti innovációk.

Salgótarján MJV célja az S3-ban megfogalmazott eredmények eléréséhez való hozzájárulás, a zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a start-up cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében megvalósított projektek által ölt testet.

3.5.3. Illeszkedés Nógrád Megye Területfejlesztési Programjához

Zöld Nógrád 2030

Egészséget mindenkinek

• **Salgótarján kapcsolódó rész céljai:**

- A lakosság egészségi állapotának javítása az egészségügyi és szociális intézmények infrastruktúrájának fejlesztése révén.
- Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).
- A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.
- Sport infrastrukturális beruházások megvalósítása
- A természeti környezetet figyelembe vevő fenntartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása, továbbfejlesztése

•**Salgótarján kapcsolódó rész céljai:**

- Versenyképes, nem környezetszennyező iparágak és vállalkozások letelepítése, fejlesztése.
- A határon átnyúló vonzerőt biztosító városi szolgáltatások és kereskedelem fejlesztése új befektetésekkel az ezekhez szükséges urbanizációs háttér megfelelő szintű szolgáltatásainak biztosítása
- A hagyományos és új iparágak fejlesztése, a Salgótarjánban jelen lévő és betelepülni kívánó gazdasági társaságok fejlődése előtt álló akadályok lebontásával a térség gazdasági fejlődése, a foglalkoztatás növelése érdekében.
- Zöldmezős és barnamezős ipari munkahelyteremtő, valamint K+F+I beruházások megvalósítása, a "start up" cégek és a kreatív gazdaság fejlesztése Salgótarján és térsége gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében
- Salgótarján, vonzáskörzete és határon átnyúló térsége turizmusának fenntartható fejlesztése a térség gazdasági fejlődése és a foglalkoztatás növelése érdekében.
- Fenntarthatóság és környezeti nevelés hangsúlyos megjelenése az oktatás, a nevelés, a társadalmi tudatformálás és a felvilágosítás terén.
- Az alközpontok és kertvárosok minőségi fejlesztése a hiányzó vagy elöregedett infrastruktúrájuk korszerűsítése által.
- A barnamezős, alulhasznosított ipari- gazdasági és közlekedési területek rehabilitációjával új iparterületek, kereskedelmi/szolgáltatási területek, új városépítészeti övezetek létrehozása majd ezek hasznos funkcióval való megtöltése.
- A városközpont funkcióbővítő rehabilitációja és fejlesztése, parkolási infrastruktúra fejlesztése és a városközponti alulhasznosított épületek gazdasági vagy egyéb társadalmi hasznossággal bíró újrahaznosítása
- A város és térsége ivóvíz- és szennyvízelvezetésének fenntartható, környezettel harmonikus fejlesztése.
- A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével
- A lakótelepek szükséges strukturális és energetikai megújítása.
- A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
- Környezet- és természetvédelem klímatudatos fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).

Zöld Nógrád 2030

Fokozódó tudás és jólét

•**Salgótarján kapcsolódó rész céljai:**

- Magasan képzett fiatal és középkorú népesség betelepítése Salgótarjánba kedvező munka- és lakhatási lehetőségek, élhető városi környezet és jó minőségű közszolgáltatások biztosításával
- Az óvodai, valamint alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális, valamint humánerőforrás fejlesztése
- Piacképes tudást biztosító szak- és felsőfokú oktatás mérnöki, műszaki és egészségügyi területen Salgótarjánban
- Tudományos, oktató és innovációs folyamatokat szervező felsőoktatás letelepítése.
- A Salgótarjánban élők és munkát vállalók, illetve a befektetők számára vonzó, szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása.
- A hagyományos infrastruktúrák valamint az információ- és kommunikációtechnológiai infrastruktúrák fejlesztése, hathatós lépés a SMART City irányába.

Zöld Nógrád 2030

Horizontális célok

•**Salgótarján kapcsolódó rész céljai:**

- A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.
- A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.
- A nem önkormányzati tulajdonban lévő, barnamezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése.
- Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.

Nógrád megye fejlesztésének általános célja, hogy 2030-ra Nógrád megye Magyarország legzöldebb térségévé váljon, beleértve az egészséget, a fenntarthatóságot, a tudást és szellemiséget is. Nógrád megye legyen az országnak olyan térsége, ahol vállalkozni, pihenni, lakni és megöregedni is jó.

Salgótarján területfejlesztési irányai a környező településekkel és a megyével együtt értelmezhetők és valósíthatók meg, így kiemelten fontos, hogy a város fejlesztési elképzelései a megyei területfejlesztési irányokkal egybecsengjenek. A fentebb leírtak alapján Salgótarján MJV által az FVS-ben megfogalmazott valamennyi rész cél összhangban áll a megyei célok megvalósításával. A megyei koncepció Salgótarjánt érintő részei az FVS II.2 pontban részletesen kifejtésre kerültek.

Tekintettel arra, hogy a jelen FVS-ben megfogalmazott célok összhangban állnak Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával, mely figyelembe vette a Nógrád Megyei Területfejlesztési koncepció 2014-2020-ban megfogalmazott prioritásokat, így a FVS az ahhoz kapcsolódó intézkedésekhez szorosan kapcsolódik, elősegíti azok megvalósulását.

3.5.4. Illeszkedés a városi ágazati programokkal, stratégiákkal

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének 147/2013.(VI.27.) Öh. számú határozata alapján 2013. évben eljárást indított a településfejlesztési eszközök felülvizsgálatára. A 2013-ban megindult felülvizsgálat célja a 2014-2020 időszakra vonatkozó városfejlesztési dokumentumok – Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) – elkészítése a meglévő dokumentumok felülvizsgálatával.

A Közgyűlés 2014. február 14-én megfelelőnek értékelte és jóváhagyta „Salgótarján Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója 2014-2020” kiválasztott fejlesztési irányait és a megalapozó vizsgálatot jelentő Helyzetfelmérést és Helyzetértékelést. Az elkészült Településfejlesztési Konceptió hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, a település jövőképét, valamint meghatározza a jövőkép eléréséhez vezető stratégiai és tematikus célokat. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia – illeszkedve a Településfejlesztési Konceptióban meghatározott jövőképhez – rögzíti a város középtávú céljait, a stratégiai célokat, prioritásokat, bemutatja a prioritásokban megnyilvánuló stratégiai részcélok és a területi célok közötti összefüggéseket

Salgótarján Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának elkészítésre során felülvizsgálatra kerültek az ITS-ben megfogalmazott célok, mely alapján az FVS átfogó céljai megegyeznek az ITS átfogó céljaival, így külön illeszkedési vizsgálat nem szükséges.

A középtávú célokat, a fejlesztés irányelveit a város egyes ágazati stratégiái is befolyásolják, mint, a Szociálpolitikai Konceptió, a Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve és Helyi Esélyegyenlőségi Program. Ezek ágazati céljai a következők

III.5.1. táblázat: Az FVS illeszkedését a további városi stratégiákhoz az alábbi táblázat foglalja össze:

Városi stratégia megnevezése	Városi stratégia céljai, intézkedésekre vonatkozó javaslatjai	Illeszkedés az FVS céljaihoz
Salgótarján Megyei Jogú Város Szociálpolitikai Koncepciója	A társadalmi kohézió erősítése a városrészek és a különböző társadalmi csoportok között.	A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.
		A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.
		A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.
	Szociális szolgáltatások, szociális gondoskodás területén a társadalmi szolidaritás erősítése.	Megújuló és kiterjedtebb társadalmi szerepvállalásra törekedő civil közösségek, szervezetek.
	Civil szférával, egyházi szervezetekkel való együttműködés erősítése, önkéntesek bevonása.	
	Az idősebb korosztály bevonása az aktív közösségi életbe	A közösségi szolgáltatások rendszerének fejlesztése a kultúra, a közművelődés és a sport területén.
Hiányzó szociális alapellátások kiépítése, szociális ellátási formák, szolgáltatások körének bővítése;	Az időskorúak ellátórendszerének fejlesztése (nappali, bentlakásos, házi segítségnyújtás terén).	

Salgótarján Megyei Jogú Város Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP)	önkormányzati energiagazdálkodási ügynökség létrehozása	A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
	Energiahatékonysági beruházások	Környezet- és természetvédelem klímatudatos fejlesztési elképzelésekkel, EU-s és állami célokhoz történő hozzájárulás (pl. épületek energiahatékonysági felújítása).
	lakossági energiahatékonysági beruházások	A lakóépületek szükséges strukturális és energetikai megújítása
	Közlekedés	A külső és a belső elérhetőség javítása az úthálózat, a vasút és a tömegközlekedés fejlesztésével
	Helyi energiatermelés	A város energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
Szemléletformálás, tájékoztatás – Öko körök	Fenntarthatóság és környezeti nevelés hangsúlyos megjelenése az oktatás, a nevelés, a társadalmi tudatformálás és a felvilágosítás terén.	
Salgótarján Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja	Az Önkormányzat a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja <ul style="list-style-type: none"> • az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, • a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, • a diszkriminációmentességet, • szegregációmentességet, • a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. 	A város és a térség leszakadó, leszakadással veszélyeztetett, hátrányos helyzetű népességének integrációja, visszavezetése a munka világába.
		A leszakadó társadalmi rétegekhez tartozók integrációja oktatással, képzéssel, kulturális programokkal, illetve az egészségügyi és szociális rendszer bevonásával.
		Fizikai és társadalmi szempontból hanyatló városi területek szociális rehabilitációja, és a felújításra alkalmatlan telepek felszámolása. A szociális település rehabilitációt szükségessé tevő városi területek rehabilitációja.

